

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 9. maj 2016
Kontor: Stats- og
Menneskeretskontoret
Sagsbeh: KAA
Sagsnr.: 2013-629-0301
Dok.: 1931525

Notits om protokol nr. 16 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

1. Protokol nr. 16 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention blev vedtaget af Europarådets Ministerkomité den 10. juli 2013.

Formålet med protokollen er – i overensstemmelse med Brighton-erklæringens pkt. 12 (d) – at styrke samarbejdet mellem på den ene side de nationale myndigheder og domstole og på den anden side Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Tiltrædelse af protokollen er valgfri. De stater, der tiltræder protokollen, giver Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kompetence til at afgive såkaldte rådgivende udtalelser ("advisory opinions") vedrørende fortolkningen og anvendelsen af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Den 2. oktober 2013 blev protokollen åbnet for undertegnelse, og protokollen træder i kraft, når 10 medlemsstater har ratificeret protokollen. På nuværende tidspunkt har 6 af Europarådets 47 medlemsstater ratificeret protokollen.

2. Det følger af protokollens artikel 1, at de øverste domstole ("highest courts") i den pågældende stat kan anmode Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om rådgivende udtalelser ("advisory opinions") vedrørende fortolkningen og anvendelsen af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det er en forudsætning, at spørgsmålet relaterer sig til en konkret verserende national retssag. Hertil kommer, at den anmodende domstol skal begrunde spørgsmålet, ligesom relevante faktuelle og retlige oplysninger skal oplyses i forbindelse med anmodningen.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

En national domstol vil i intet tilfælde være forpligtet til at anmode om en rådgivende udtalelse, jf. præmis 7 i den forklarende rapport til protokollen. Det følger af protokollens artikel 10, at hver stat ved undertegnelsen eller ratifikationen skal angive, hvilken eller hvilke domstole der skal tillægges retten til at anmode om en vejledende udtalelse, jf. protokollens artikel 10.

En rådgivende udtalelse afgives af Storkammeret i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, jf. protokollens artikel 2. Udtalelsen, der offentliggøres, kommunikeres til den anmodende domstol og til den medlemsstat, som den anmodende domstol hører til, jf. protokollens artikel 4.

Det følger af protokollens artikel 5, at udtalelsen ikke er bindende. En person kan derfor stadig gøre brug af sin ret til at klage til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol efter Menneskerettighedskonventions artikel 34, selvom Menneskerettighedsdomstolen har afgivet en rådgivende udtalelse i forbindelse med den nationale retssag om det spørgsmål, som klagen udspringer af, jf. præmis 26 i den forklarende rapport til protokollen.

3. Til brug for regeringens overvejelser om, hvorvidt Danmark skal tiltræde protokollen, har Justitsministeriet sendt protokollen i høring hos en række myndigheder og organisationer mv.

Da muligheden for at anmode Menneskerettighedsdomstolen om rådgivende udtalelser retter sig mod statens øverste domstole, har Justitsministeriet navnlig lagt vægt på bemærkningerne fra Højesteret, der har udtalt følgende:

”Danske domstole har ikke hidtil savnet en mulighed for at stille spørgsmål til Menneskerettighedsdomstolen, og en sådan adgang må forventes kun at blive benyttet i få tilfælde. En eventuel ratifikation må ikke desto mindre antages at ville påføre domstolene en vis ressourcemæssig merbelastning, fordi ordningen formentlig vil føre til, at en part i en del sager vil fremsætte anmodning om, at der stilles spørgsmål til Menneskerettighedsdomstolen. Ordningen må også antages at ville medføre en vis forlængelse af sagsbehandlingstiden i de sager, hvor der opstår spørgsmål om at anmode Menneskerettighedsdomstolen om en vejledende udtalelse – særligt, hvis der stilles spørgsmål til Menneskerettighedsdomstolen, må sagsbehandlingstiden forventes betydeligt forlænget.”

Justitsministeriet kan tilslutte sig bemærkningerne fra Højesteret og finder på den baggrund, at Danmark ikke på nuværende tidspunkt skal tiltræde protokol nr. 16 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.